

Natuurwaardenkaart Rijswijk

Gereedschapskist voor natuurinclusief
bouwen en inrichten om daarmee
de biodiversiteit te versterken.

Gemeente Rijswijk

Introductie

Het gaat niet goed met de natuur en biodiversiteit in Nederland. Veel soorten die vroeger algemeen voorkwamen, zoals de huismus en de egel, gaan achteruit. Het versterken van de natuur in de stad is daarom essentieel. Door het natuurinclusief ontwikkelen van de gebouwen en buitenruimte kunnen we de basiskwaliteit van de stadsnatuur behouden of laten toenemen.

Wat is natuurinclusief ontwikkelen?

Natuurinclusief ontwikkelen is het realiseren van een beter leefklimaat voor mens én dier in de gebouwde omgeving. Elk project binnen de gemeente Rijswijk moet voldoen aan bepaalde ecologische doelstellingen, waarmee we proberen de

biodiversiteit te verhogen, habitat te creëren, natuur met elkaar te verbinden en de kwaliteit van de natuur te verbeteren. De ecologische doelstellingen zijn terug te vinden in deze natuurwaardenkaart.

De natuurwaardenkaart

We hebben deze natuurwaardenkaart ontwikkeld als gereedschapskist en toetsingskader voor niet-ecologen, zoals landschapsarchitecten, stedenbouwkundigen en ontwikkelaars, om natuurinclusief te bouwen en in te richten.

Natuurinclusief Bogaardplein

De kaart bestaat uit 3 onderdelen:

1. Doelsoorten en inrichtingseisen per buurt
2. Plantoetsingskader
3. Monitoring

De kaart bevat soort specifieke inrichtingseisen verdeeld per buurt om in een project te realiseren. Hierdoor kunnen bij herinrichting-, locatie en gebiedsontwikkelingen de juiste natuurinclusieve maatregelen worden gekozen. De ontwikkelaars moeten in hun plangebied rekening houden met hun doelsoorten en de juiste maatregelen treffen zodat dit leidt tot een functioneel leefgebied. Het bijbehorende plantoetsingskader met puntensysteem wordt gebruikt als controle bij het aanvragen van een omgevingsvergunning. Daarnaast gebruiken we als gemeente de kaart om de basiskwaliteit van de stadsnatuur in Rijswijk te monitoren.

Doelsoorten & Inrichtingseisen

Wat is een doelsoort?

Een doelsoort helpt om de juiste bouwstenen toe te passen in een natuurinclusief ontwerp voor de buurt. Omdat een doelsoort bepaalde habitat(elementen) nodig heeft kunnen deze elementen worden gebruikt als meetinstrument voor de kwaliteit van de stadsnatuur. Een doelsoort speelt dus een rol bij de keuze van natuurinclusieve maatregelen en de evaluatie van de natuurontwikkeling.

Een aantal doelsoorten van Rijswijk

Elke doelsoort stelt bepaalde eisen aan de inrichting van de omgeving. Deze zijn gebaseerd op de 5 V's:

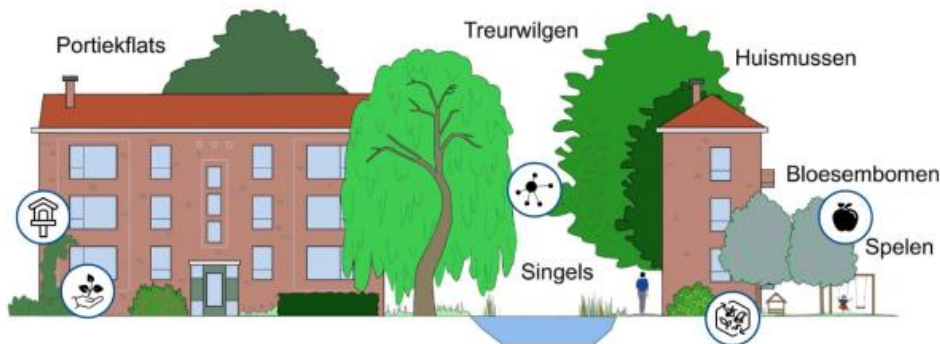
1. Verblijfplaats
2. Voedsel
3. Veiligheid
4. Verbinding
5. Variatie

Door alle V's op te nemen in de omgeving, creëren we een natuurinclusieve buurt die niet alleen voor deze doelsoorten geschikt is, maar ook voor een scala aan meeliftende soorten. Met deze maatregelen versterken we de kwaliteit van het hele ecosysteem.

De 5 V's: Verblijfplaats, Voedsel, Veiligheid, Verbinding en Variatie.

We nemen de huismus als voorbeeld. De huismus slaapt in dichtbegroeide struiken en klimop of in nestkasten die op het noordoosten is gericht (**verblijfplaats**). Bij gevaar zoekt de huismus beschutting in hetzelfde dichte groen (**veiligheid**). Het **voedsel** moet dichtbij beschikbaar zijn. **Variatie** in voedsel is belangrijk omdat de jongen ander voedsel eten dan de volwassen vogels. Dit alles moet binnen een bereik van 100 meter te vinden zijn. Daarnaast is het belangrijk dat er een goede **verbinding** is tussen verschillende huismussen populaties. De spreeuw is één van de soorten die ook baat heeft bij deze maatregelen.

De 5V's opgenomen voor de huismus

Kaart met doelsoorten in Rijswijk

In Rijswijk hebben we per buurt de doelsoorten bepaald. Klik op een buurt om het doelsoortenrapport van deze buurt te downloaden. In het rapport staat welk elementen de doelsoort nodig heeft en wat minimaal (kwantitatief en kwalitatief) gerealiseerd moet worden bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad.

500 m Powered by [Esri](#)

Doelsoortenrapporten per buurt

Waarom deze doelsoorten?

In Rijswijk hebben we drie natuurtypen: Bos en Park, Water en Moeras en Stadsnatuur. Per buurt hebben we de doelsoorten gekozen en gekoppeld aan de aanwezige natuurtypen. De keuze van doelsoorten is gebaseerd op verschillende ecologische onderzoeken door adviesbureaus (TAUW en Arcadis), de icoonsoorten van de provincie en het effect van een doelsoort op de omgeving. Wanneer we de juiste omstandigheden creëren voor een doelsoort, heeft dat ook een positief effect op een groot aantal andere soorten. Dat verhoogt vervolgens de biodiversiteit en versterkt het gehele ecosysteem.

Water en Moeras

Bos en Park

Stadsnatuur

Natuurtypen in Rijswijk

Plantoetsingskader

Om te waarborgen dat natuurinclusieve maatregelen worden opgenomen in het plangebied, hanteren we een plantoetsingskader met een puntensysteem. Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning dient dit ingevulde plantoetsingskader te worden bijgevoegd. Hiermee wordt aangetoond dat er aan de doelstellingen voor natuurinclusief bouwen en ontwikkelen wordt voldaan door het nemen van voldoende, ecologisch waardevolle maatregelen. Klik hieronder om het plantoetsingskader te downloaden.

Het plantoetsingskader downloaden

Systematiek

Afhankelijk van de grootte van het plangebied en omvang van project moet de ontwikkelaar aan een bepaald aantal punten voldoen én daarbij een aantal doelsoorten uit diens buurt volledig faciliteren (op basis van de 5v's). De ontwikkelaar kan zelf bepalen met elke maatregelen deze punten en eisen worden behaald.

Daarbij werkt het systeem schalend: hoe groter het plangebied van een project, hoe meer oppervlak met natuurinclusieve inrichting er moet komen. En hoe groter de footprint van het gebouw, hoe meer nest- en verblijfplaatsen. Altijd in dezelfde verhouding, dus de opgave om samen te zorgen voor natuur in onze gemeente wordt eerlijk verdeeld.

Alle maatregelen hebben een puntenaantal. Het puntenaantal past bij de ecologische waarde en wenselijkheid van de betreffende maatregel. Punten worden toegekend per 100 m² of een deel of veelvoud hiervan. Het inrichten met een maatregel van 6 punten per 100 m² zal dus bij 150 m² van die maatregel 9 punten opleveren en bij 25 m² is dat 1.5 punt. In de puntentotalen wordt het puntenaantal steeds statistisch afgerond. Naast het aantal te behalen punten zijn er ook andere doelstellingen en minimeisen gesteld om ervoor te

zorgen dat de genomen maatregelen ecologisch daadwerkelijk effectief worden toegepast.

Monitoring

We monitoren **niet** de doelsoorten zelf. Dat is namelijk een intensieve tijd- en geldroovende methode en is altijd een momentopname. In plaats daarvan gebruiken we de kaart om te controleren of aan de leefgebiedseisen voor een doelsoort wordt voldaan. Op die manier zorgen we voor een basiskwaliteit stadsnatuur voor de doelsoorten en hun meeliftende soorten en laten we daarna de natuur zijn gang gaan.

Huidige natuurinclusieve voorzieningen

Een overzicht van de huidige natuurinclusieve voorzieningen en maatregelen in Rijswijk wordt bijgehouden in interactieve kaarten. Deze zijn terug te vinden op de website van de gemeente Rijswijk onder "Groen op de kaart". Klik op de link hieronder om naar de website te gaan.

[Groen op de kaart](#)

Duurzaamheidsmonitor

De monitoring wordt meegenomen in de duurzaamheidsmonitor die 2-jaarlijks wordt gepubliceerd. Daarin monitoren we de volgende onderdelen:

- In elke straat een boom
- Leeftijdsopbouw van bomen
- Hoeveelheid bomen die bijdragen aan de biodiversiteit
- De gelaagdheid van het groen
- Voldoende groen in een woon- of werkomgeving
- Hoeveelheid ecologisch beheerde bermen en oevers
- Aantal natuurinclusieve voorzieningen

- Welke doelsoorten uit de natuurwaardenkaart worden meegenomen in projecten

Gemeente Rijswijk

Vastgesteld op: